

2018-2019 5. SINIF ATATÜRK VE CUMHURİYET DENEMESİ

Bayram DEMİR'in dizgisiyle
Eyüp HAYTA başkanlığında hazırlanmıştır.

Sorularıyla Katkıda Bulunanlar

Eyüp Hayta
Murat Çelik
Orhan Balcı
Ümit Şen

Bu sınav öğrencilerimizin 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı 1.Dönem Çalışmalarını Değerlendirmek Amacıyla Hazırlanmış, 1. Dönem Kazanımları Dikkate Alınarak Oluşturulmuştur.

Cevap Anahtarı QR Kodda

- 1 29 Ekim 1923 günü, hayatımda unutamayacağım bir gündür. 28 Ekim akşamı köşke davet ettiğim birkaç milletvekili arkadaşşıma, artık cumhuriyeti ilan etme zamanının geldiğini söyledim. Yaptığım çalışmaları onlara da anlatıp eksikler üzerinde geç saatlere kadar çalıştık. Bir gün sonra Millet Meclisi'nde üyelerin çoğunluk oylarıyla cumhuriyeti ilan ettik.

Bu parçada anlatılanlardan hareketle aşağıdaki cümlelerden hangisini çıkaramayız?

- A) Geç saatlere kadar eksiklikler üzerinde çalışılmıştır.
- B) Cumhuriyeti ilan etme zamanının geldiği düşünülmüştür.
- C) Mustafa Kemal Atatürk, ilk cumhurbaşkanı seçilmiştir.
- D) 29 Ekim, yazar için unutulmayacak bir gündür.
- 2 Özellikle de eğitim ve sağlık alanlarında başarılıydık. Cumhuriyet'in ilk yıllarında çok iyi bir öğretmen sınıfı ortaya çıktı. Kendinden emin, kendine saygısı olan ve başkalarının saygı gösterdiği öğretmenlerdi bunlar... Anadolu'nun her vilayetindeki her lise, İstanbul'daki kadar iyiydi. İster İstanbul'da, Kabataş'ta veya Haydarpaşa'da, ister Konya'da, Erzurum'da okuyun, iyi yetiştirdiniz.

Yukarıdaki parça aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtıdır?

- A) Atatürk, cumhuriyeti nasıl kurdu?
- B) Cumhuriyetin ilk öğretmenleri nasıldı?
- C) Hangi okullarda okursanız başarılı olursunuz?
- D) 29 Ekim 1923'ten sonra en hızlı hangi alanlarda ilerledik?

- 3 I. Cumhuriyetin ilanının akabinde büyük bir kalkınma dönemi başlamış ve yeni yollar, köprüler, barajlar, hastaneler, okullar, fabrikalar yapılmıştır. Yeni şehirler kurulmuş ve savaşta harap olan şehirler yeniden inşa edilmiştir. Yenilikler, yaşamın her anında kendini belli etmiştir.

I. Bu mutlu sona ulaşmak için pek çok şehitler verilmiş, içerde ve dışarda pek çok zorluklar çekilmişti. Hepsinin sonunda ise cumhuriyet kurulmuştu. Bu nedendir ki her sene 29 Ekim günü Cumhuriyet Bayramı olarak coşku ve neşe içinde kutlanır. Bize emanet edilen cumhuriyeti koruyacağımıza ve yaşatacağımıza söz verdiğimiz bu günde Atatürk'ü ve bu yolda canını veren şehitlerimizi saygıyla anıyoruz.

Yukarıdaki metinlerin özelliği seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Her iki metin de olaya dayalı bir metinden alınmıştır.
- B) Her iki metin de bilgilendirici bir metinden alınmıştır.
- C) 1.metin bilgilendirici, 2.metin olaya dayalı bir metinden alınmıştır.
- D) 2.metin bilgilendirici, 1.metin olaya dayalı bir metinden alınmıştır.

- 4** Cumhuriyet sayesinde insanlar özgür olurlar. Cumhuriyet, bir veya birkaç kişinin yani bir zümrenin isteklerini değil halkın ihtiyaç ve isteklerini yaptırabileceği bir yönetim biçimidir. Cumhuriyet insanların meclisteki dilidir. Cumhuriyet insanın hakkıdır. Cumhuriyetten yoksun olan bir halkın, köle bir halktan farkı yoktur. Cumhuriyeti olmayan insan hürriyeti olmayan bir insan demektir. Cumhuriyet'in sağladığı adalet ve özgürlük ortamı inkâr edilemez. Cumhuriyet adalettir, halkın sesidir. Halkın istediklerini halkın istediği biçimde uygulayandır. Bu yüzdendir ki Cumhuriyet erdemli ve namuslu insanlar yetiştirebilmek için bir gerekçedir. Bu nedenledir ki

Yukarıdaki parça Atatürk'ün hangi sözüyle devam ettirilmelidir?

- A) Cumhuriyet fazilettir.
- B) Cumhuriyetimizin dayanağı Türk toplumdur.
- C) Türk milletinin karakter ve adetlerine en uygun olan idare, cumhuriyet idaresidir.
- D) Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu devam ettirecek sizlersiniz.

- 5** Bu memleketin toprakları üzerinde kanlarını döken kahramanlar! Burada bir dost vatanın toprağındasınız. Huzur ve sükûn içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlâtlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz. Evlâtlarınız bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat uyuyacaklardır. Onlar, bu toprakta canlarını verdikten sonra, artık bizim evlâtlarımız olmuşlardır.

Metinden hareketle Mustafa'nın hangi kişisel özelliğe sahip olduğu söylenebilir?

- A) Mantıklı oluşu
- B) Vatanseverliği
- C) Sabırlı oluşu
- D) İnsan sevgisi

6 MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI

Yediyordu Elif kağnisini,
Kara geceden geceden.
Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu,
Uzak cephelerin acısıydı gıcırtilar,
İnliyordu dağın ardı, yasla,
Her bir heceden heceden.

Yukarıdaki şiirde de geçen altı çizili sözcüğün anlamı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Demir yolunda yolcu ve yük taşımakta kullanılan, bir veya birkaç lokomotif tarafından çekilen vagonlar dizisi
- B) Dört tekerlekli, genellikle çift atlı binek arabası, payton
- C) Her nesnesi tahtadan yapılmış, iki öküz ya da inek tarafından çekilen, çift tekerlekli araç.
- D) Arkasına römork takılabilen, çift sürmek, yük taşımak vb. işlerde kullanılan motorlu iş makinesi

7 Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna nokta (.) getirilemez?

- A) Bir milleti, uçurumun kenarından sarsılmaz azmiyle kurtaran, kuvvetlendiren, yükselten yöneticiler arasında Atatürk, birincisidir
- B) Lider dediğin önde yürüyen değil; yol gösteren olmalıdır
- C) Bayram yerine vardığımda her tarafta renk renk çiçekler, süslemeler, göz alan ışıklar
- D) Adını Türk tarihine altın harflerle yazdıran büyük şahsiyet, sen Türk milletinin kalbinde ebedi yaşayacaksın

- 8 Başarılı insanlar övgü ya da yergiye kendilerini aşırı bağlamazlar. Yani hayatlarının merkezine başkalarının sözlerini almazlar. Fakat Atatürk, hem duygusal hem de duygularının esiri olmayan bir kişiliğe sahipti. Daha çocukluğundan beri bu böyleydi. Herkesin malumu bir olaydır matematik öğretmeninin onu çok sevip tüm arkadaşları içinde onurlandırması. Öğretmeninin övgüsü ona çok şey katmıştı ama şımartmamıştı. O övgü bu topraklarda bir devletin kuruluş sebebi olmuştu.

Metinden yola çıkarak Atatürk hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Önce kendi düşüncelerine önemser.
B) Başkalarının fikirlerini ciddiye alır.
C) Yaşamı boyunca davranışları uyumludur.
D) Ancak övgü aldığı konularda başarılıydı.

- 9 1. Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda kaybedilen yerleri geri aldı.
2. Gazi, saatini her zaman yanına alırdı.
3. Mustafa Kemal cephedeki arkadaşlarından mektup aldı.
4. Babası Mustafa'yı Mahalle Mektebi'nden alır.

Yukarıdaki cümlelerde geçen "almak" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

- 10 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Mustafa Kemal ülkenin geleceği için büyük uğraşlar vermiştir.
B) Çanakkale'yi görmek için sabah erken çıktık yola.
C) Atatürk'ü anma törenine ülkenin doğusu ve batısından birçok insan katılmıştı.
D) Atatürk müzesine bu hafta gidip gitmemek konusunda çok kararsızdık.

- 11 I. Müzeyi gezmek ister.
II. Atatürk, bir gün Dolmabahçe'den gizlice çıkar Topkapı Sarayı Müzesine gelir.
III. Atatürk değil, kim olursan ol, bekleyeceksin, der.
IV. Kendisini kapıcıya tanıtır fakat kapıcı henüz saat dokuz olmadı, memurlar da gelmedi.

Yukarıdaki cümlelerle anlamlı ve kurallı bir paragraf oluşturduğumuzda sıralama nasıl olur?

- A) I-II-IV-III
B) II-I-IV-III
C) II-IV-I-III
D) I-IV-II-III

- 12** Kalkıp ayağa ardı sıra baktı dalgalar
 Kalktı takalar,
 İzin verseydi Kemal Paşa
 Ardından gürleyip giderlerdi.
 Erzurum'a kadar.

Yukarıdaki şiirde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Kişileştirme
 B) Benzetme
 C) Abartma
 D) Karşıtlık

- 13** (I)28 Ekim akşamı Mustafa Kemal güvenilir arkadaşları ile durumu gözden geçirdi. (II)Ertesi günü Cumhuriyeti ilân edeceklerini bildirerek ne yapacakları konusunda onları görevlendirdi. (III)İsmet Paşa ile anayasada yapılacak değişiklik metnini hazırladılar. (IV) 29 Ekim 1923 Pazartesi günü Meclis toplantıya başladı.

Numaralanmış cümlelerin hangisi öznel yargı taşımaktadır?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV

- 14** Aşağıdaki cümlelerin hangisinde örtülü anlam vardır?

- A) Anıl, Ceyda ve Deniz; sinemaya Veda filmini izlemeye gittiler.
 B) Ben de Anıtkabir'e gitmek istiyorum bu sene.
 C) Mercan dün 10 Kasım için çok güzel bir şiir yazdı.
 D) Öğretmenimiz derste bizlere Mustafa Kemal'in yaşamını anlattı.

- 15** Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Sosyal ve siyasi alanlarda gerçekleştirilen inkılaplar ile çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri atıldı.
 B) Kadın-erkek eşitliğini sağlamaya yönelik kanunlar düzenlendi, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı.
 C) Bunun üzerine Mustafa Kemal Paşa'ya Türk milleti adına TBMM tarafından "Atatürk" soyadı verildi.
 D) Harf inkılabı gerçekleştirilerek günümüzde kullandığımız "Yeni Türk Harfleri" kabul edildi

- 16** "21 Haziran 1934 tarihinde çıkarılan "Soyadı Kanunu" ile hoca, ağa, hacı, molla, efendi, paşa, dede, şeyh ve mürit gibi unvanlar kaldırılmıştır. Böylece toplumsal alanda eşitlik sağlanmıştır."

Yukarıda yer alan virgül hangi amaçla kullanılmıştır?

- A) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konulmuştur.
 B) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konulmuştur.
 C) Tırnak içinde olmayan aktarma cümlelerinden sonra konulmuştur.
 D) Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konulmuştur.

- 17** (1)Nutuk, milli uyanışın ifadesi olarak Türk milletinin maddi ve manevi bütün güçlerini harekete geçiren bir güçtür. (2)Aynı zamanda Kuvayı Milliye ruhunun doğuşunun ifadesidir. (3)Bu eser, bağımsızlık ve çağdaşlaşmak için yapılması gerekenleri gösterir. (4)Bu niteliğiyle bağımsızlık mücadelesi veren milletlere ışık tutmuştur.

Yukarıdaki paragrafta yer alan numaralandırılmış cümlelerden hangisinde deyim kullanılmıştır?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

- 18** Samsun'a çıktığı zaman, üstü başı yırtık, postaları patlamış, silahsız bir er gördü. Yüzünün rengi bakıra dönmüş, yağları eriyip kemik ve sinir kalmış bu Türk askeri ağlıyordu. O'na sordu:
— Asker ağlamaz arkadaş, sen ne ağlıyorsun?
Er irkildi, başını kaldırdı. Bu sesi tanıyordu ve bu yüz ona yabancı değildi. Hemen doğruldu ve Anafartalar'daki Komutanını çelik yay gibi selamladı.

— Söyle niçin ağlıyorsun?

İç Anadolu'nun yanık yürekli çocuğu içini çekti:

— Düşman memleketi bastı, hükümet beni terhis etti. Silahımızı elimizden aldı. Toprağıma giren düşmanı ne ile öldüreceğim? Kemal Atatürk, erin omzuna elini koydu:

— Üzülme çocuğum, dedi. Gel benimle!

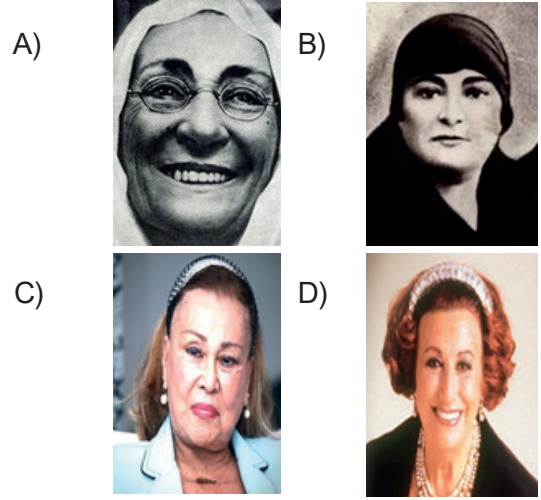
Ve Samsun deposunda giydirilip silahlandırarak yanına aldığı ilk er bu Mehmetçik oldu.

Yukarıdaki metnin türü hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Anı
B) Fabl
C) Masal
D) Hikaye

- 19** "İstanbul'a geleceğini haber aldığımız zaman sevincimize diyecek yoktu. On gün on gece hazırlık yaptık. Her tarafı sildik, süpürdük, sevdiği yemekleri yaptık. Sekiz senelik bir ayrılıktan ve zaferden sonra ağabeyimin dönüşü bizi sevinçten deliye çevirmişti adeta. Ah! O gün... O güzel ve mesut günü şu anda bile hatırladıkça içimde çok derin bir sızı hissediyorum."

Yukarıdaki sözü hangisi söylemiş olabilir?

- 20** Kurtuluş Savaşı sonucunda milli sınırlar büyük ölçüde çizilmiş, tam bağımsızlık ve milli egemenlik sağlanmıştır. Şimdi yeni Türkiye'yi kurmak için yurdu kalkındırmak gerekiyordu.

Verilen paragraftaki altı çizili cümlelerin özelliği hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Sebep-sonuç cümlesidir.
B) Amaç-sonuç cümlesidir.
C) Koşul-sonuç cümlesidir.
D) Karşılaştırma cümlesidir.